

Izšla nova publikacija "Prosta pot za Alpsko konvencijo?! Promet kot ključno področje izvajanja"

Kakšne so možnosti za izvajanje prometnega protokola Alpske konvencije, katere so poti za uresničevanje trajnostne mobilnosti v alpskem prostoru? Vsem tem vprašanjem je posvečen zbornik Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA), ki je izšel pred kratkim in prinaša rezultate Ciprine strokovne letne konference, ki je potekala v Salzburgu v Avstriji od 23. do 24. oktobra 2003 pod geslom „Prosta pot za Alpsko konvencijo?! Promet kot ključno področje izvajanja“..... [Več na strani 1](#)

Nova publikacija o biotski raznovrstnosti

Kot se glasi sklepna ugotovitev publikacije „Biotska raznovrstnost v Švici“, ki jo je pred kratkim izdal Forum za biotsko raznovrstnost v Švici (Forum Biodiversität Schweiz), sta genetska in vrstna pestrost na območju Švice bolj ogroženi kot v večini drugih evropskih držav..... [Več na strani 2](#)

„Podnebne hiše“ na pohodu

Na planoti Vigil Joch na Južnem Tirolskem v Italiji stoji na 1.200 m nadmorske višine hotel, ki ga je Dežela Južna Tirolska odlikovala s posebno plaketo „KlimaHaus A“. Hotelski kompleks je zgrajen iz lesa, zaradi zelo učinkovite toplotne zaščite je poraba toplote za ogrevanje stavbe manjša od 30 kWh/m²a..... [Več na strani 3](#)

Izšla nova publikacija "Prosta pot za Alpsko konvencijo?! Promet kot ključno področje izvajanja"

Kakšne so možnosti za izvajanje prometnega protokola Alpske konvencije, katere so poti za uresničevanje trajnostne mobilnosti v alpskem prostoru? Vsem tem vprašanjem je posvečen zbornik Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA), ki je izšel pred kratkim in prinaša rezultate Ciprine strokovne letne konference, ki je potekala v Salzburgu v Avstriji od 23. do 24. oktobra 2003 pod geslom „Prosta pot za Alpsko konvencijo?! Promet kot ključno področje izvajanja“. Promet je eno najbolj žgočih alpskih tem: tovorni promet v Evropi raste dvakrat hitreje kot bruto domači proizvod, obseg prostočasnega prometa se nezadržno povečuje. Ali sploh obstaja ustrezna rešitev take prometne problematike? Alpska konvencija je s prometnim protokolom zarisala celovito zasnovo za uveljavitev trajnostne mobilnosti, ki izpolnjuje potrebe po transportu, a ne ogroža eksistenčno osnovo ljudi in okolja. Razpetost med tovrstnimi nasprotji je tako zaznamovala lanskoletno strokovno konferenco CIPRE.

Predavanja so zajela široko paleto vsebin: beseda je tekla o izvajanju prometnega protokola v alpskih državah, primerih inovativnih projektov za uresničevanje trajnostne mobilnosti itd.. Udeleženci so se seznanili tudi z logističnim in kompetenčnim centrom Prien, prometno zasnovo Bodan-Rail 2020, namenjeno čezmejnemu povezovanju potniškega železniškega prometa na regionalni ravni, ali pa s pobudo za uresničevanje turistične mobilnosti na območju narodnega parka Gran Paradiso.

Zbornik, ki je izšel v nemškem, francoskem in italijanskem jeziku, lahko naročite pri CIPRI-International (<http://www.cipra.org>) ali CIPRI-Avstrija (birgit.karre@cipra.at).

CIPRA-International (izd.), 2003: Prosta pot za Alpsko konvencijo?! Promet kot ključno področje izvajanja. Zbornik letne strokovne konference CIPRE 2003. Velika knjižna zbirka 2003/21. 118 strani. ISBN: 3-906521-57-5. Cena: 10,30 EUR, 15 CHF (v ceno niso vključeni poštni stroški).

Vsebina

Izšla nova publikacija "Prosta pot za Alpsko konvencijo?! Promet kot ključno področje izvajanja"	1
Nova publikacija o biotski raznovrstnosti	2
Ustanovljeno kompetenčno omrežje za vodne vire v Avstriji.....	2
Kdo bo plačnik? Nova raziskava o zunanjih prometnih stroških v Nemčiji in Evropi	2
Svoboden kot ptica?	2
Podnebne hiše“ na pohodu	3
Dokument o manjšinah v članicah Delovne skupnosti Alpe-Jadran	3
Odstrel zadnje medvedke iz pirenejske populacije medvedov	3
Misli globalno, deluj lokalno – šesti vrh o trajnostnem turizmu v Chamonixu	3
O tem in onem	4
Prireditve	4
Saj ni res, pa je... ..	4

Nova publikacija o biotski raznovrstnosti

Kot se glasi sklepna ugotovitev publikacije „Biotska raznovrstnost v Švici“, ki jo je pred kratkim izdal Forum za biotsko raznovrstnost v Švici (Forum Biodiversität Schweiz), sta genetska in vrstna pestrost na območju Švice bolj ogroženi kot v večini drugih evropskih držav. Ugledni znanstveniki v študiji opozarjajo na konkretne pomanjkljivosti pri prizadevanjih za ohranitev biotske raznovrstnosti, predstavljajo pa tudi možne rešitve. Od politike zahtevajo učinkovitejše okvirne pogoje in pozivajo k trajnostnemu ravnanju z biotsko raznovrstnostjo.

Poglavitne razloge za zmanjševanje biotske raznovrstnosti je treba med drugim iskati v intenzifikaciji kmetijstva, fragmentaciji naravnega prostora, seveda pa tudi v podnebnih spremembah. Študija je zvestno napisana v poljudnoznanstvenem jeziku in je tako namenjena širši javnosti. Obsega 237 strani in z obsežnim slikovnim gradivom bralcu ponuja zanimiv pregled raznovrstnosti narave v Švici.

Zaradi zmanjševanja vrstne pestrosti pa so zaskrbljeni tudi v Nemčiji. Novi praktični vodnik „Upoštevanje vidikov biotske raznovrstnosti pri izvajanju ukrepov za varstvo podnebja“, ki ga je Zvezni urad za okolje izdal v angleščini, naj bi tako pripomogel pri izogibanju ukrepov, ki sicer varujejo podnebje, ogrožajo pa biotsko raznovrstnost, primer za to je, denimo, pogozdovanje z drevesnimi vrstami, ki hitro rastejo in so tuja domačim rastiščem.

Vir in več informacij: Baur, B. et al. (2004): Biodiversität in der Schweiz - Zustand, Erhaltung, Zukunft (Biotska raznovrstnost v Švici. Stanje, ohranjanje, prihodnji razvoj). Bern: Haupt Verlag (de); <http://www.umweltdaten.de/medien-e/biodiv.pdf> (en)



Ustanovljeno kompetenčno omrežje za vodne vire v Avstriji

Avstrijska znanost in gospodarstvo želita na področju trajnostnega ravnanja z vodami razviti tesnejše sodelovanje s srednjimi in vzhodnoevropskimi državami. V ta namen je bilo ustanovljeno tudi kompetenčno omrežje (K-net) „Vodni viri in gospodarjenje z njimi“, ki so ga javnosti predstavili 19. oktobra v Celovcu v Avstriji. Poleg države in zveznih dežel Koroške, Štajerske in Tirolske pri projektu sodelujejo še italijanska pokrajina Pordenone in pa državi Slovenija in Hrvaška. Pod okriljem avstrijskega Zveznega ministrstva za gospodarstvo in delo se je tako združilo 26 raziskovalnih inštitucij in 38 gospodarskih partnerjev, ki bodo na področju vode skupaj razvijali ustrezne strategije za varovanje, rabo in trženje.

Omrežje se deli na šest sektorjev, t.i. „kompetenčnih vozlišč“ za naslednja področja: upravljanje vode, trajnostno ravnanje z vodami, voda in zdravje, podzemne vode in gradnja elektrarn, veriga ustvarjanja vrednosti pri gospodarjenju z vodnimi viri in raba podtalnice za potrebe kmetijstva in industrije. Center omrežja predstavlja podjetje „Kompetenznetzwerk Wasserressourcen GmbH“ s sedežem v Gradcu. Do leta 2007 bodo sredstva za projekt v višini 9,6 mio. evrov zagotavljali država, gospodarstvo in posamezne dežele oz. države.

Vir in nadaljnje informacije: <http://science.orf.at/science/news/128420> (de), <http://www.bohmann.at/templates/index.cfm/id/14367> (de)

Kdo bo plačnik? Nova raziskava o zunanjih prometnih stroških v Nemčiji in Evropi

Kot dokazuje raziskava o zunanjih stroških prometa v EU, Švici in na Norveškem, ki sta jo na začetku oktobra izdala raziskovalna inštituta IWW iz nemškega Karlsruheja in Infrac iz švicarskega Züricha, nastane zaradi prometnega sistema v Nemčiji letno za okoli 150 milijard evrov zdravstvenih in okoljskih stroškov. Tovrstnih stroškov za nastalo škodo pri zdravju ljudi in v okolju, ki jo povzroča promet, pa ne poravnajo povzročitelji, temveč javnost, npr. v obliki prispevkov za zdravstveno zavarovanje, dajatev. Največji povzročitelj stroškov je v tem primeru cestni promet, na katerega odpade 83 odstotkov, medtem ko odpade 14 odstotkov na zračni promet in 2 odstotka na železniški. Kot je razvidno iz novejšje raziskave prometa dnevnih migrantov v Švici, pa vse več ljudi uporablja za prevoz na delovno mesto lasten osebni avtomobil.

Vir in nadaljnje informacije: Infrac (26. 10. 2004) <http://www.infrac.ch> (de/fr/en); Frick, Roman et al.: Pendlermobilität in der Schweiz (Mobilnost dnevnih migrantov v Švici), Neuenburg 2004

Svoboden kot ptica?

Vedno več ptic selivk postaja na svoji poti proti jugu žrtev svetlobnih razmer v nočnem času. Zaprt megleni pokrov, ki sredi oktobra prevladuje na širšem delu Švice, pticam onemogoča orientacijo in lahko ponoči v kombinaciji z razsvetljenimi naselji povzroči njihovo smrt. Ker se ptice orientirajo po umetnih svetlobnih virih, trčijo v visoke stavbe ali pa ne najdejo več izhoda iz „snopa svetlobe“, ki se razteza nad mesti. Po dolгих urah blodenja in stresa ptiči zaradi izčrpanosti poginejo in se zgrudijo na tla.

V Švicarski ornitološki opazovalnici Sempach so zato prepričani, da bi lahko omejeno osvetljevanje mest v meglenih nočeh občutno zmanjšalo tveganje za ptice selivke.

Vir in informacije: <http://www.vogelwarte.ch/home.php?lang=d&cap=aktuell&subcap=news&tid=aktuell> (de)

„Podnebne hiše“ na pohodu

Na planoti Vigil Joch na Južnem Tirolskem v Italiji stoji na 1.200 m nadmorske višine hotel, ki ga je Dežela Južna Tirolska odlikovala s posebno plaketo „KlimaHaus A“. Hotelski kompleks je zgrajen iz lesa, zaradi zelo učinkovite toplotne zaščite je poraba toplote za ogrevanje stavbe manjša od 30 kWh/m²a. Hotel Vigilius Mountain Resort ogrevajo z lesnimi sekanci, ki jih dobavljajo okoliški kmetje. Z uporabo lesnih sekancev privarčujejo na leto okoli 130.000 litrov kurilnega olja, kar seveda pozitivno vpliva na podnebje, obenem pa gre tudi za varčevalne učinke, saj to na leto pomeni zmanjšanje emisij CO₂ v višini 338 ton in znižanje stroškov ogrevanja za 62.400 evrov.

V Avstriji naj bi energijsko učinkovito gradnjo spodbujali tudi z gradnjo posebnih "podnebno aktivnih" hiš: avstrijsko zvezno ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in vodno gospodarstvo je namreč prejšnji teden predstavilo dve vzorčni hiši, ki ju odlikuje majhna poraba energije, uporaba obnovljivih virov energije in uporaba okolju prijaznih gradbenih materialov. Hiše je mogoče zgraditi v masivni izvedbi z opeko, v lahki gradnji pa so iz lesa. Cilj, ki so si ga zastavili v ministrstvu, je zagotoviti, da bi bilo v bližnji prihodnosti več kot 10 odstotkov vseh novogradenj „podnebno aktivnih“.

Vir in več informacij: Tiskovna služba Dežele Južne Tirolske http://www.provinz.bz.it/lpa/news/editors/edit_d.asp?art=Press86745 (de); avstrijsko Zvezno ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in vodno gospodarstvo (28. 10. 2004) <http://www.lebensministerium.at/presse/> (de)



Dokument o manjšinah v članicah Delovne skupnosti Alpe-Jadran

Delovna skupnost je pripravila dokument „Manjšine in čezmejno sodelovanje v alpsko-jadranskem prostoru“. Publikacijo sestavljajo študije dvanajstih območij, ki prikazujejo položaj etničnih in jezikovnih manjšin v članicah Delovne skupnosti Alpe-Jadran Italiji, na Hrvaškem, v Avstriji, Sloveniji in na Madžarskem. Osrednji del publikacije, ki obsega 480 strani, so medsebojna povezanost med položajem manjšine in čezmejnim sodelovanjem kakor tudi pravice, ki jih manjšinam zagotavljajo posamezne države. Publikacija je prikaz 50 manjšin in nekatere od njih so opisane zelo podrobno. Delovna skupnost Alpe-Jadran je že leta 1990 objavila prvi dokument „Manjšine v alpsko-jadranskem prostoru“, tako da je tokratno delo aktualizirana in razširjena različica prve študije, ki izhaja iz geopolitičnih sprememb.

Vir: http://www.alpeadria.org/eventi/presidency_news/indice.htm (de/it/sl/en)

Odstrel zadnje medvedke iz pirenejske populacije medvedov

Lovci iz francoske doline Vallée d'Aspe so nedavno ustrelili rjavo medvedko in s tem zadnjega medveda iz populacije, ki je naseljevala Pireneje. Vsakršno upanje, da bi to živalsko vrsto vendarle rešili, je tako popolnoma izgubljeno. Do odstrela je prišlo med pogonom na divje prašiče, kar je prestrašilo medvedko in njenega mladiča. Napadla je enega od lovcev, ta pa jo je ustrelil. Zakaj je sploh prišlo do pogona, naj ne bi bilo popolnoma jasno, saj so bili lovci na prisotnost medvedov predhodno opozorjeni. Dogodek je segel vse do ministrske ravni, kjer se sedaj želijo hitro domisliti ukrepov, s katerimi bi zavarovali te živali.

Sicer pa so že leta 1996 v osrednjih Pirenejih izpustili tri medvede iz Slovenije. Danes to območje ponovno naseljuje več medvedov, a zlasti pastirji in rejci živine težko sprejemajo njihovo prisotnost in zato v njih vidijo krivce za vedno večjo krizo planinskega pašništva. Medtem ko je letno zabeleženih le okoli 200 napadov medveda na domače živali, pa se število napadov, ki jih „zakrivijo“ potepuški psi, giblje med 20.000 in 30.000.

Vir: La Libération (3. 11. 2004) <http://www.liberation.fr> (fr)

Misli globalno, deluj lokalno – šesti vrh o trajnostnem turizmu v Chamonixu

Od 1. do 3. decembra 2004 bo v francoskem Chamonixu že šestič zapored potekal kongres o trajnostnem turizmu „Sommet du Tourisme“. Letošnji naslov prireditve je „Dinamika na globalni in sprejem na lokalni ravni – priložnosti in tveganja turizma brez meja“. V predavanjih in razpravah bo bodo udeleženci razpravljali tudi o novih in starih počitniških ciljih, spreminjajočih se zahtevah vseh, ki potujejo, in „receptih za uspeh“ v mednarodni konkurenci. Kongres bo organiziralo združenje Association des Sommets du Tourisme, njegovi partnerji pa so tudi Svetovna turistična organizacija (World Tourism Organization), francoski državni sekretariat za turizem in Univerza v Toulousu. V okviru kongresa bo podeljena tudi nagrada za trajnostni turizem, s katero so leta 2003 nagradili projekt ekoturizma iz Quthinga (Lesoto), kdo pa je letošnji nagrajenec, bodo še sporočili.

Informacije in prijava: <http://www.sommets-tourisme.org> (fr/en)

O tem in onem

Obvladovanje konfliktov v žarišču mednarodnega dneva gora

11. decembra praznujemo mednarodni dan gora. Letos je osrednja pozornost posvečena izrednemu pomenu, ki ga za trajnostni razvoj prinaša mir, saj so gorska območja danes pogosto ena najrevnejših in najmanj razvitih svetovnih regij, za katere so značilni konflikti in nasilni spopadi. Brez napredka pri obvladovanju konfliktnih situacij pa življenjskih razmer za prebivalce gorskih območij ni mogoče izboljšati.

Več informacij in vir: <http://www.mountainpartnership.org/imd/imd.html> (en/fr/es)

Švica: Prix Ecosport za športne prireditve, ki so prijazne za okolje

Že drugič letos so v Švici nagrado Prix Ecosport podelili rednim športnim prireditvam, ki še posebej upoštevajo interese okolja. Žirija je ocenjevala področja, kot so gradiva in odpadki, promet in transport, oskrba in prenočitvene zmogljivosti, infrastruktura in krajina. Dve nagradi sta prejeli tudi alpski športni prireditvi, in sicer triatlon v Locarnu ter štiriindvajseturno tekmovanje v gorskem kolesarjenju in fitnesu v Mendrisiu. Organizatorji lahko z zimskošportnimi prireditvami kandidirajo za nagrado 2005 še vse do 15. novembra, medtem ko je prireditve, ki se bodo odvijale poleti, mogoče prijaviti do 28. februarja 2005.

Vir in več informacij: <http://www.prix-ecosport.ch> (de/fr/it)

Italija: dokončna ureditev dostopa do planine Alpe di Siusi/Seiser Alm

Planino Alpe di Siusi/Seiser Alm, eden večjih turističnih ciljev na Južnem Tirolskem v Italiji, bo tudi v prihodnje mogoče obiskati z avtomobilom le v „omejenem obsegu“. Južnotirolska deželna vlada je sedaj dokončno določila, kdaj je možen dostop z vozili: tako domačinom kot tudi obiskovalcem vožnja na planino Alpe di Siusi/Seiser Alm z osebnim avtomobilom ni dovoljena v času od 9. do 17. ure (oziroma 16. v zimskem času). Ena od nadomestnih možnosti sta uvedba krožne železnice ter avtobusa, ki bi štirikrat dnevno vozil na planino. Poleg tega je predvideno zmanjšanje števila nadzemnih parkirišč s 750 na 250, odobrili pa so gradnjo podzemne garažne hiše.

Vir: http://www.provinz.bz.it/lpa/news/news_d.asp?art=85617&HLM=1 y (de)

Prireditve – več na www.alpMedia.net

Mednarodna strokovna konferenca v okviru projekta LIFE "Schütt-Dobratsch": **Zeleni mostovi: koridor za divjad**. Arnoldstein/Podkloster (Avstrija), 11. 11. 2004. Organizira Delovna skupnost za varstvo narave.

Več informacij na spletni strani: <http://www.arge-naturschutz.at/termine/index.html> (de)

Nacionalni luganski dnevi v okviru projekta Interreg. Lugano (Švica), 18.-19. 11. 2004. Konferenčni jeziki: nemščina, francoščina, italijanščina.

Več informacij na spletnih straneh: http://www.interreg.ch/agenda_d.html (de), http://www.interreg.ch/agenda_f.html (fr), http://www.interreg.ch/agenda_i.html (it)

2nd Swiss Geoscience Meeting. Lausanne (Švica), 19.-20. 11. 2004. Med drugim predavanja na temo „Alpe – izzivi za geoznanosti in družbo“. Konferenčni jezik: angleščina.

Več informacij na spletni strani: <http://geoscience-meeting.scnatweb.ch> (en)

Mednarodna konferenca: **Mesta v Alpah - identiteta, inovacije, trajnostni razvoj in regionalno sodelovanje**. Trento (Italija), 19. 11. 2004. Konferenčni jezik: italijanščina. Organizira Občina Trento.

Več informacij na spletni strani: <http://www.trentocittaalpina2004.com> (it)

Čezmejna učna delavnica: **Posledice klimatskih sprememb za menedžment tveganja in trajnostni razvoj v alpskem prostoru**. Rosenheim (Nemčija), 25.-26. 11. 2004. Konferenčni jeziki: nemščina, francoščina, italijanščina, slovenščina (simultano prevajanje). Organizira: INTERREG III B . program za območje Alp.

Več informacij: Chiara Palazzi c.palazzi@the-blue.net

Monte Verità Workshop 2004: **Ravnanje s tveganji zaradi naravnih nesreč v 21. stoletju**. Ascona (Švica), 28. 11.- 3. 12. 2004. Konferenčni jezik: angleščina. Organizira: CENAT Natural Hazards Competence Centre.

Več informacij na spletni strani:

<http://www.cenat.ch/index.php?navID=814&userhash=4595308&IID=6> (en)

Saj ni res, pa je...

... Volkovi iz francoskega dela Alp so očitno tako prebrisani, kot je bil prebrisan sam Asterix. Julija letos je francoska vlada v Parizu popustila pritisku ovčerejcem in odobrila odstrel štirih volkov, ki so sicer zavarovana živalska vrsta. Kljub natančnim aparatom in napravam za nočno opazovanje pa lovci t.i. louveterie, posebne francoske enote, ki je bila daljnega leta 813 ustanovljena prav zaradi lova na volka, pri lovskem podvigu niso bili preveč uspešni. No, prejšnji teden pa je pripadniku Nacionalne službe za lov in divjad (ONCFS) na območju gorskega masiva Vercors vendarle uspelo pokončati 18 mesecev staro volkuljo....

Viri: Le Monde (21. 10. 2004); <http://www.schweizerbauer.ch/news/aktuell/artikel/19084/artikel.html> (de)